

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/101/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

56/2013. (II. 27.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ (továbbiakban: panaszos) 2012. február 8-án előterjesztett **panaszát** a 2013. február 27-én – dr. Kádár András Kristóf testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g s z ü n t e t i .

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg. A panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel azonban a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1. A panaszos 2012. február 8-án kelt levélben fordult a Testülethez, amelyben a 2012. február 1-jén, Budapest, Ötvenhatosok terén fogantatosított igazoltatását kifogásolta, ahol társaival demonstráció céljából gyülekeztek. Elmondása szerint a demonstráció célja az Új Színház új igazgatójának kinevezése és a korrekt és nemzeti színjátszás mellett történő kiállítás volt. A panaszos állítása szerint az Ötvenhatosok terén összetűzés és konfrontáció nem történt, ugyanakkor a panaszos megérkezésekor a jelenlévő rendőrök már az ott lévő csoport tagjait igazoltatták, az intézkedés céljának közlése nélkül. Adataikat leellenőrizték és RK lapon rögzítették, „azonban olyan is volt, hogy 50-60 embertől elvették az okmányaikat, később hozták vissza és a neveket szólítva kiosztották az igazolványokat”. Az igazoltatás után indultak a tényleges rendezvény helyszínére, azonban a T.körút és K. utca sarkán a 30 fős csoportot mintegy 50 rendőr fogta közre, és újból igazoltatni akarták őket. A panaszos és társai elmondták az intézkedő rendőrök parancsnokának, hogy őket percekkel korábban már

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

igazoltatták. Az intézkedésnél a rendőrök között jelen volt két szolgálati kutya is. A panaszos a zsebében található telefonja után nyúlt, amikor „az egyik kutyás járőr a szájkosarat viselő kutyájának támadásra adott jelt”. A kutya ráugrott és eltalálta a panaszos kezét és kiverte abból a panaszos mobiltelefonját. A panaszos felhívta a rendőr figyelmét, hogy feljelentéssel fog élni ellene, mert nem volt joga kényszerítő eszközt alkalmazni vele szemben, mert semmilyen cselekményt nem követett el a panaszos, ami okot adott volna erre.

Ezt követően felhívta a rendőrséget, hogy ott a történet rövid ismertetésével jelezze a panaszát. A vonal másik végén egy hölgy jelentkezett, aki elmondta, hogy rögzítették a panaszos bejelentését. A panaszos a helyszínen tartózkodó rendőri egység parancsnoka felé is jelezte, hogy bejelentette telefonon a panaszát, a parancsnok azonban nem reagált erre semmit.

A Testület 2012. február 20-án kelt levelében kérdésekkel fordult a panaszoshoz a történet pontosabb megismerése érdekében, azonban a levél kézbesítése sikertelen volt, a panaszos a neki címzett küldeményt a posta értesítése alapján nem kereste. (A 2012. március 28-án történt ismételt kézbesítés sem járt sikerrel.)

Az időközben beérkező rendőrségi iratok arról számoltak be, hogy a helyszínen fotók és videók készültek, ezért – a panaszos beazonosíthatósága érdekében – fényképfelvétel és a panaszos és társai által készített videofelvételek beszerzése céljából a Testület 2012. március 28-án kelt levelében újra megkereste a panaszost, illetőleg felhívta, hogy a korábbi megkeresésben foglaltakra válaszolni szíveskedjék. A panaszos az utóbbi levelet – az előzővel együtt – 2012. április 10-én vette kézhez és 2012. május 2-án kelt levelében válaszolt a Testület kérdéseire.

2. A panaszos válaszában az Ötvenhatosok terén történő igazoltatásával összefüggésben előadta, hogy az intézkedő rendőrök nem azonosították magukat, csak körbezártak mindenkit. Az intézkedés tényét és célját nem közölték, valamint agresszívan viselkedtek. Azt, hogy a rendőrök mit rögzítettek az RK lapon, nem látta, így nem tudta elmondani.

A T. körút és K. utca sarkán történetekkel kapcsolatban leírja, hogy „ugyanúgy zajlott minden, mint a Felvonulási téren”. A szolgálati kutyával történő fellépéssel kapcsolatban megerősítette a panaszos, hogy a kutya támadása előtt nem hangzott el semmilyen figyelmeztetés. Elmondja, hogy amikor a zsebébe nyúlt, a rendőr ekkor ugrasztotta rá a kutyát, aki a csuklóját ütötte meg a szájkosarával, ami miatt kiesett a kezéből a telefonja. Megjegyzi, hogy kár is érte, mert a telefont az incidens óta nem tudja használni és sérülést ugyan nem szenvedett, de lelkileg megviselte az eset, mert a történetek szerinte az bizonyítják, hogy a magyar rendőr nem a magyar embert védi.

Az eset telefonon történő bejelentésével kapcsolatban elmondta, hogy a rendőrnek csak az azonosító számát tudta bediktálni, mivel nem volt hajlandó a nevét megmondani.

Végezetül az esettel kapcsolatban kijelentette, hogy az intézkedésről felvételeket a rendőrség készített.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a Budapesti Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: BRKK) vezetőjétől, valamint megküldeni kérte az ügygel kapcsolatos valamennyi rendőrségi dokumentumot. A megküldött iratok közül a panasz szempontjából releváns okiratok a következők.

1) A BRFK rendészeti helyettese az alábbi tájékoztatást adta a 2012. február 1., intézkedés napjával kapcsolatban.

A MEASZ- Összefogás a Demokráciáért és a Bibó István Közéleti Társaság rendezvényt jelentett be 2012. február 1., 17 óra és 17 óra 30 perc közötti időszakra a Budapest VI. kerület, Paulay Ede - Dalszínház utca útvonalra, illetve rendezvényt követő vonulást a Paulay Ede utca - Hajós utca - Bajcsy Zsilinszky utca - Alkotmány utca - Kossuth tér útvonalra. A rendezvény célja az Új Színház szélsőjobbos vezetése elleni tiltakozás volt.

Különböző internetes portálokon több baloldali szervezet és párt jelezte részvételi szándékát, amelynek következtében számítani lehetett arra, hogy a szélsőjobboldali szervezetek figyelmébe kerülnek a 2012. február 1-jei közterületi megmozdulások. Az internetes felhívások alapján reális esély volt a szélsőjobboldali szervezetek megjelenésére, esetlegesen a rendezvények megzavarására irányuló magatartására, ezért indokolttá vált a biztosítás elgondolásának kiegészítése, a biztosító erők létszámának növelése. A biztosítás a bejelentés alapján került megszervezésre a .../2012. RTÜK számú biztosítási tervvel, majd azt követően fentiek miatt szükségessé vált annak kiegészítése. A biztosítási tervet és annak kiegészítését Budapest Rendőrfőkapitánya „korlátozott terjesztésű” irattá minősítette 2022. január 15-ig.

A tájékoztatás kitér arra, hogy a BRFK Rendészeti Szervek a fokozott ellenőrzésekkel kapcsolatosan kimutatásokkal nem rendelkeznek, a rendőri biztosítás során – az internetes portálokon közzétett információk alapján – több esetben került sor igazoltatásra, valamint az adatok rögzítésére.

A tájékoztatás szerint a helyszíni forgalomkorlátozásokra BRFK Közlekedésrendészeti Főosztály Közlekedésrendészeti intézkedése és annak kiegészítése alapján került sor.

Végezetül a tájékoztatás ismerteti, hogy kényszerítő eszköz alkalmazásáról a BRFK Csapatszolgálati Törzs felé nem érkezett jelentés, azonban a Központi Ügyeleti Főosztály beszámolt arról az állampolgári bejelentésről, mely bejelentés szerint a K. utca – T. körút sarkán a jelvényt viselő járőr indokolatlanul az állampolgárra engedte a szolgálati kutyáját.

2) Az intézkedés napján kelt, a BRFK állományába tartozó, kutyájával szolgálatot ellátó r. főtörzsőrmester jelentése az alábbiakról számol be.

2012. február 1-jén, 14 órától biztosítási feladatban vett részt a kutyás gyorsreagálású mobil csoport tagjaként. A T. körút és K. utca kereszteződésénél utasítás alapján társaival megjelentek, ahol körülbelül 30 fő gárdistának tűnő személy igazoltatásába kezdtek. A

csoportból 5-8 fő kivált és elindult az O. tér irányába, azonban a kutyás gyorsreagálású mobil csoport parancsnoka (továbbiakban: r. hadnagy) felszólította őket, hogy fáradjanak vissza és ne vonják ki magukat a jogszerű intézkedés alól. Ezután az esetleges távozás megakadályozása érdekében r. főőrzsőrmester és egy r. törzsőrmesternő a két szolgálati kutyával a távozási útvonalat biztosította. A r. főőrzsőrmester felszólította a járdán álló személyeket, hogy kerüljék a hirtelen mozdulatokat, valamint felhívta a figyelmüket a szolgálati kutyáktól való biztonságos távolság betartására. Ennek ellenére 17 óra 15 perc körüli időben egy személy – akinek keze a r. főőrzsőrmester irányába nyújtva volt – a csoportból kiválva hirtelen elé és a szolgálati kutya elé lépett olyan távolságban, hogy a nyakörvvel és szájkosárral felszerelt szolgálati kutya a „szolgálati hord” módban tartott pórázt azonnal megfeszítette és az ismeretlen személynek támadt, mivel annak mozdulatát támadásnak vélte.

A r. főőrzsőrmester jelentésében leírja, hogy a kutya feltehetően a panaszos has magasságában kinyújtott, r. főőrzsőrmesterhez közelebb eső kezét ütötte meg. Az esemény megtörténtekor a panaszos hátraugrott és elejtette a mobiltelefonját, ezt követően fényképeket készített telefonjával a r. főőrzsőrmesterről és a kutyáról, eközben közölte, hogy feljelenti és leszerelteti r. főőrzsőrmester, amiért szándékosan ráengedte a kutyáját.

A jelentés szerint látható sérülése nem keletkezett a panaszosnak, továbbá nem tett ilyenről említést a helyszínen. A jelentés leírja, hogy az esetről videofelvétel készült.

A történetet a r. főőrzsőrmester azonnal jelentette a r. hadnagynak, aki odament a panaszoshoz.

A r. főőrzsőrmester jelentése végén beszámol arról is, hogy ő nem engedte a panaszosnak a kutyáját, sőt, azt visszafogta, amit az is bizonyít, hogy ha nem így tett volna, akkor a kutya a mellkasán, a test felső részén üti meg a panaszost, amelyből sérülése is keletkezett volna.

3) A helyszínen történetek miatt, valamint az intézkedés alá vont személy (a panaszos) szóbeli panasza alapján r. hadnagy parancsnoki kivizsgálást végzett. A parancsnoki kivizsgálás leírja, hogy az állomány eligazítása során többször is kitért arra, hogy amennyiben a mobil csoport igazoltatás során biztosítási feladatot lát el, akkor a kutyavezető az intézkedés alá vont személy figyelmét külön hívja fel a szolgálati kutyáktól való biztonságos távolság megtartásra.

Az intézkedés napján 17 óra körül a r. hadnagy egységével „Rendész 01” utasítására megjelent a T. körút és K. utca kereszteződésében, ahol intézkedés alá vonták a kb. 30 főből álló, Magyar Gárda öltözékére emlékeztető ruházatot viselő csoportot.

A csoport tagjait a r. hadnagy felszólította személyazonosságuk igazolására, azonban a csoportból 5-8 fő az O. tér irányába haladva próbálta magát kivonni az intézkedés alól. A r. hadnagy utasítására r. főőrzsőrmester és egy r. őrmesternő szolgálati kutyáikkal elzárták az adott járda szakaszt, majd érhetően, többször is közölték az ott tartózkodókkal, hogy a szolgálati kutyáktól a megfelelő távolságot tartsák meg. A felszólítottak ennek eleget is tettek. A r. hadnagy irányítása alá tartozó mobilcsoport tagjai összegyűjtötték a személyi igazolványokat és megkezdték a személyek priorálását a központon keresztül.

Az igazoltatás során a r. főtörzsőrmester jelentette a r. hadnagynak, hogy az egyik személy – a panaszos – mobiltelefonjával elkezdte fényképezni őket. A fényképezés során a korábbi figyelmeztetés ellenére derékmagasságban előretartott kézzel hirtelen a szolgálati kutya elé lépett, feltehetőleg azzal a szándékkal, hogy minél közelebbi képet készítsen a szolgálati kutyáról. Az események leírása egyebekben megegyezik a r. főtörzsőrmester jelentésében foglaltakkal.

Az incidens után a r. hadnagy szóban meghallgatta a panaszost, aki közölte, hogy mivel a r. hadnagy az egység vezetője, ezért neki nem árulja el a nevét, az majd kiderül a feljelentéséből. Az arra vonatkozó kérdésre, hogy a kutya ütésétől szenvedett-e sérülést, határozott nemmel válaszolt. További kérdésre válaszolva a panaszos közölte, hogy anyagi kára sem keletkezett. Ezt követően r. hadnagy jogi felvilágosításban részesítette a panasz megtételével kapcsolatban.

Az eseményt a r. hadnagy jelentette a BRFK Közrendvédelmi Főosztály Járőrszolgálati Osztály vezetőjének.

A biztosítási feladat végrehajtása után a r. hadnagy meghallgatta a r. főtörzsőrmestert, és a másik szolgálai kutya vezetőjét, a r. törzsőrmesternőt. Ennek során a r. főtörzsőrmester elmondta, hogy kutyája reakcióját észlelve visszafogta azt, de már csak a támadás teljes lendülettel való bekövetkezését tudta megakadályozni. A r. törzsőrmesternő elmondta, hogy szemtanúja volt az esetnek, látta, ahogy a r. főtörzsőrmester kutyája kitámad és azt is, hogy a r. főtörzsőrmester visszafogta a kutyát, így a kutya alig érte el az ismeretlen személy kezét.

A r. hadnagy az igazoltatásról készült videofelvételeket is megtekintette, amin a támadás is rögzítésre került. A felvételen látható, hogy a megtámadott személy hátraugrik, majd szidalmazza a r. főtörzsőrmestert. Az is hallható, ahogy r. főtörzsőrmester közli: „figyelmeztetem, hogy ne jöjjön közel.”

A felvétel elemzése és az érintettek meghallgatása után a r. hadnagy megállapította, hogy a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 50 §-ában foglalt szolgálai kutya, mint kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor és a r. főtörzsőrmester az intézkedés során jogszerűen és szakszerűen hajtotta végre a feladatát.

4) A BRFK Közrendvédelmi Főosztály Járőrszolgálati Osztály vezetőjének (továbbiakban: osztályvezető) 2012. március 8-án kelt összefoglaló jelentése (továbbiakban: összefoglaló jelentés) szerint 2012. február 1-jére Budapest VI. kerületében, a Paulay Ede utcában található Új Színház elé rendezvényt jelentett be a MEASZ. Mivel alappal lehetett attól tartani, hogy szélsőjobboldali csoportosulások esetleg megzavarják a rendezvényt, a BRFK Közrendvédelmi Főosztály Járőrszolgálati Osztály és Szolgálati Osztály állományából 8 gyorsreagálású közrendvédelmi mobilcsoport került megszervezésre, melyek elsődleges feladata a rendezvényre érkező csoportok bűnmegelőzési célzatú szűrése, valamint a bűnügyi állomány jelzéseinek le reagálása volt.

A Testület kérdéseire reagálva következőkre tér ki az összefoglaló jelentés.

a) Budapest XIV. kerület, Ötvenhatosok terén lévő Regnum Marianum előtt gyülekező 50-60 fős, fekete ruházatot viselő csoport igazoltatását 4 csoport kezdte meg a „Rendező”

utasítására, az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján. Az igazoltatásokat Cs. L. r. főhadnagy (továbbiakban: r. főhadnagy) irányította.

Az igazoltatásokról az Rtv. 42. § (1) bekezdése alapján kép- és hangfelvétel készült a rendszeresített kézi kamerákkal, tekintettel arra, hogy a „Rendező” birtokába jutott információk szerint a csoport szándéka a MEASZ rendezvényének megzavarása volt.

Az intézkedés megkezdése előtt az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a r. főhadnagy jól hallhatóan bemutatkozott a csoportnak és tájékoztatta a jelenlévőket a rendőri intézkedés tényéről, céljáról. A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 2011/30. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 5. § (1) bekezdése is betartásra került.

A r. főhadnagy tájékoztatta arról is az intézkedés alá vont személyeket, hogy az intézkedésről kép- és hangfelvétel készül. A kb. 50-60 fő igazoltatását 3 csoport végezte, míg a 4. csoport az intézkedés biztosítását hajtotta végre. Az egyes csoportok vezetői az általuk intézkedés alá vont személyek részére ismételten eleget tettek az azonosítási kötelezettségeiknek. A csoportokon belül kijelölésre kerültek azok a rendőrök, akik a lekérdezéseket és az adminisztratív feladatokat hajtották végre, ők az intézkedés helyszínétől távolabb, szolgálati gépjárműben, vagy hallótávolságon kívül hajtották végre a lekérdezéseket az erre a célra külön meghatározott – biztosítási csatornától eltérő – csatornán és itt végezték az igazoltató lapok kitöltését is. Az intézkedő csoportok 15-25 fővel szemben kezdték meg az igazoltatást. Az okmányok visszaszolgáltatását tekintve azt a jól bevált, legrövidebb időt igénylő megoldást választották, mely szerint az okmány tulajdonosának csak és kizárólag a nevét olvassák fel, olyan hangerővel, amely csak a közelben lévők számára érthető és hallható. Az összefoglaló jelentés részletezi, hogy a rendőr az intézkedés során mindig igyekszik az okmányon lévő fotó alapján beazonosítani annak tulajdonosát, de abban az esetben, mikor nagy létszámú csoporttal szemben folyik az intézkedés, akik közel azonos ruházatban vannak, a többéves fotók beazonosítása nehézségekbe ütközik. A kizárólag fotók alapján történő beazonosítás a rendőri intézkedés idejének aránytalan és drasztikus meghosszabbodásával járt volna, ami az Rtv. 15. § (2) bekezdésében foglalt arányosság követelményétnek megsértését eredményezte volna.

Az összefoglaló jelentés megjegyzi, hogy a közigazgatás egyéb hivatalaiban is alkalmanként név szerint szólítják az állampolgárokat, illetőleg bírósági tárgyalások során a tanúkat hangosbeszélőn keresztül, a teljes nevükön szólítják a folyosóról.

b) A Budapest VI. kerület, T. körút és K. utca kereszteződésében történetekkel kapcsolatban az alábbiakat tartalmazza az összefoglaló jelentés. A kereszteződésbe a „Rendező” utasítására 2 mobilcsoport került kiküldésre a r. hadnagy vezetésével, mivel a rendezvény helyszíne felé, a K. utcán közlekedő csoport tagjaihoz csatlakozó, botokkal felszerelt személyekről érkezett jelzés, amely alapján a rendőröknek intézkedési kötelezettsége keletkezett.

A helyszínre érkező egység parancsnoka – a korábbiakban is említett r. hadnagy – arról tett jelentést, hogy a megjelölt címen egy kb. 30 főből álló csoportot találtak, amelynek igazoltatását az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján megkezdték és szintén kép- és hangfelvétel készült róla. Az adott intézkedés során szolgálati kutyák igénybe vételére a Rendőrség Kutyás és Lovas Szolgálati Szabályzatáról szóló 17/2009. (OT. 10.) ORFK

utasítás (a továbbiakban: a Rendőrség Kutyás és Lovas Szolgálati Szabályzata) 89. pontjának b) és c) alpontja alapján került sor.

Az intézkedés oka az volt, hogy a csoporthoz egy másik társaság is csatlakozott, akik botokat tartottak maguknál. Az intézkedés alá vont személyek – így a panaszos – helyszínen elhangzott állítása, hogy őt már igazoltatták korábban, a rendőri intézkedés indokoltságát és jogszerűségét nem befolyásolta. (Az összefoglaló jelentés szerint ezt a tényt támasztja alá az is, hogy az intézkedés kezdetekor több személy ki akarta vonni magát az intézkedés alól. Tekintettel arra, hogy a lekérdezések végrehajtása a biztosítási csatornától eltérő egyéb alhálón történt, melyet r. hadnagy nem hallott, így az intézkedés alá vont személyek nevének ismételt lekérése eleve nem juthatott a tudomására. Adott esetben a lekérdezést végrehajtó ügyeleti szolgálatot ellátó állomány számára sem mindenesetben tűnik fel az ismétlődés, mert a nagyobb rendezvények esetén több tagállomás kerül szervezésre, akik más-más csoportok lekéréseit hajtják végre.)

A panaszolt intézkedés kapcsán az összefoglaló jelentés azt tartalmazza, hogy a szolgálati kutya kényszerítő eszközként történő alkalmazására nem került sor, így értelemszerűen előzetes figyelmeztetés sem történhetett.

A szolgálati kutya támadásával és az azt követő eseményekkel kapcsolatban az összefoglaló jelentés a r. főtörzsőrmester és r. hadnagy jelentését (parancsnoki kivizsgálását) idézi, így annak ismertetésétől a Testület eltekint. A történetek kapcsán annyi új elemet tartalmaz az összefoglaló jelentés, hogy leírja a „szolgálati hord mód” jelentését: a szolgálati kutyát a nyakörvtől számított 30 cm pórázon tartja a vezetője. Az összefoglaló jelentés leszögezi, hogy egy 40 kg-os kutya a környezetére váratlanul reagál, ezért a vezetőjének azonnal meg kell tenni a megfékezésére szolgáló intézkedéseket, aminek r. főtörzsőrmester eleget tett, hiszen a kutya előre történő mozgása a kar felemelkedéséből adódó távolságra korlátozódott.

Arra való tekintettel, hogy a panaszos kérdésekre felelve elmondta, hogy sérülése nem keletkezett, az intézkedő rendőrök nem kértek mentőt.

Végezetül az összefoglaló jelentés arról számol be, hogy a rendőri intézkedésben résztvevő létszám nagyságára és a kivizsgálás végrehajtására álló rövid határidőre tekintettel minden egyes rendőr nyilatkoztatása nem volt lehetséges, de a lehetőségekhez mérten az állományt szóban nyilatkoztatták, amely során az elhangzottak a r. hadnagy elmondását erősítették meg.

Az osztályvezető a rendelkezésre álló adatok alapján azt állapította meg, hogy a panaszossal szemben lefolytatott két rendőri intézkedés végrehajtása jogszerű és szakszerű volt, melynek során az arányosság követelményei mindvégig megvalósultak.

5) Az Ötvenhatosok terén történő igazoltatások lebonyolításával megbízott r. főhadnagy 2012. március 3-án kelt jelentésében leírja, hogy a szóban forgó rendezvény biztosításában mobil csoport parancsnokaként vett részt „Rendész 01” irányítása alatt. A biztosítás során Rendész 1 utasítására megjelent az Ötvenhatosok terén a Regnum Marianum emlékműnél, mivel a „Rendező” utasítása alapján az ott gyülekező személyeket igazoltatni, az igazoltatásokat rögzíteni kellett. A helyszínre érkezve a r. főhadnagy azt tapasztalta, hogy mintegy 50-60 főből álló, fekete ruhás csoport gyülekezik a parkolóban, amelyeket Rendész 1-nek jelentett. A r. főhadnagy azt az információt és utasítást kapta, hogy Rendész 01 további mobil

csoportokat küld a helyszínre, amelyek megérkezése után a r. főhadnagy vezetésével egyszerre kezdjék meg az igazoltatásokat.

Az intézkedés kezdetén a r. főhadnagy az 50-60 fős csoport felé jól hallhatóan napszaknak megfelelő köszönt, a csoport összetételének megfelelő megszólítást követően tisztelgett, majd közölte nevét, rendfokozatát, azonosító számát, szolgálati helyét, valamint az intézkedés tényét és célját. Az intézkedés tovább menetének leírása megegyezik a II. 4) a) pontban foglaltakkal.

Ezen túlmenően jelentésében a r. főhadnagy leírja, hogy az intézkedés alá vont személyek végig együttműködők voltak, és mivel további intézkedés megtételét nem látta indokoltnak, ezért a személyazonosító igazolványokat egyesével visszaadták, közölték a csoporttal, hogy az intézkedés véget ért. Az intézkedéssel szembeni panasz lehetőségéről és annak határidejéről való tájékoztatását követően a csoport tagjai egybehangzóan közölték, hogy nem kívánnak panasszal élni. Ezt követően a r. főhadnagy újukra bocsátotta őket.

A Testület az intézkedés alá vont személyek személyes adatainak védelmére, illetve az okmányok visszaszolgáltatás módjára vonatkozó kérdésére válaszolva elmondta, hogy a lekérdezéseket a mobil csoport beosztott rendőre hajtotta végre, a tömegtől elég távol, úgy hogy a csoport többi részének ne legyen hallható. (A csoport egyik tagja ki is emelte, hogy felesleges a lekéréseket távolabb megtenni, ők ismerik egymást, testvérnek tekintik egymást.)

Az igazoltatott személyek adatai a „Rendező” utasítására RK lapon rögzítve lettek, amelyek a biztosítás végén az elkészült videofelvételekkel együtt leadásra kerültek.

6) A BRFK Értékelő Osztálya megküldte a 2012. február 1-jei események biztosításáról készített felvételeket, amelyeken panaszos is szerepel, valamint mellékletként csatolta a panaszos igazoltatásáról kiállított RK lap másolatát. Az RK lap másolatán a cselekmény rövid leírásánál a következők szerepelnek: „Igazoltatás, KIR-ben nem szerepel.” Az elkövetés idejénél 2012. február 1., 16 óra 20 perc szerepel.

A megküldött videofelvételeken az alábbiak láthatóak.

a) Az első felvétel a panaszos és társainak (első) igazoltatásakor készültek, az Ötvenhatosok terén. (A panaszos személye a második videó alapján, a szolgálati kutyával történt incidens alapján egyértelműen beazonosítható.) A felvétel legelejétől fogva a panaszos látható, ahogy az intézkedő rendőrökről felvételeket készít mobiltelefonjával. A panaszos, mikor a harmadik – videofelvételt készítő – rendőrt is lefotózná, odalép hozzá, és megszólítja: „Elnézést, nem látom a számát! Pont úgy takarja, hogy ne tudjam fotózni. Legyen szíves megmutatni!”. A jelenlévő rendőrök visszakérdeznek, hogy „ezen is rajta van, a jelvény nem jó? Ugyanaz van rajta.”. A panaszos közli, hogy „de, csak azon jobban látszik; és a számítógépes program is jobban kezeli.” A panaszos ekkor visszanézi a telefonján, hogy hogyan sikerültek a képfelvételek, amikor az egyik rendőr odalép hozzá, és megkéri a panaszost, hogy szíveskedjen hátrébb lépni, mert a kolléganője épp személyes adatokat kérdez le a rádión. Erre panaszos azt válaszolja, hogy nekik nincsenek egymás előtt titkaik. A rendőr azt válaszolja, hogy ő ezt nem tudhatja, neki erről nem nyilatkozott senki, ezért megkéri, hogy lépjen hátrébb. A panaszos odafordul társaihoz és elkiáltja magát: „Testvérek vagyunk? (Igen válasz hallható a társaktól.) Van titkunk egymás előtt?” A társaktól az a válasz érkezik, hogy

nincs, ezért a panaszos újra a rendőr felé fordul, majd a következő szavai nem érthetőek pontosan a forgalom zajától: „akkor nyilatkoztam/nyilatkoztattam őket.” A rendőr válaszul elmondja, hogy nem baj, ő akkor is megkéri, hogy lépjen hátrébb, „mert ha meg messzebb sétálunk a személyi igazolványokkal, akkor meg az lesz a baja, hogy miért visszük el az iratokat.” A panaszos eközben fotókat készít, feltehetőleg a lekérdezéseket végző rendőrnőről, majd hátrébb sétál a társaihoz, a mögöttük lévő rendőrt is lefényképezi, illetve látható, hogy a csoportban lévők közül egy nő is fotózza a rendőröket.

b) A második videofelvételen a T. körút és K. utca sarkán történetek láthatóak, azonban sajnálatos módon a felvétel derékmagasság felett készült és az incidens legeleje – maga a kutyatámadás – nem látható, hanem csak az, hogy a panaszos hátrébb ugrik. Előtte még annyi hallható, hogy „még egy képem van a (...)”, amikor a kutya feltehetőleg támadólag lép fel, mert a panaszos hátrébb ugrik (a képbe) és káromkodva szidalmazza a kutyát és az őt pórázon tartó r. főtörzsőrmestert. Ezt követően a panaszos képet készít róluk, és elmondja, hogy panaszt tesz, amit r. főtörzsőrmester higgadtan fogad és azt a választ adja, hogy tegyen. A panaszos elismétli, hogy panaszt fog tenni, abban (a rendőr) biztos lehet, és hogy tanúja is van rá. A mellette álló férfi ekkor a panaszoshoz fordul és feltehetőleg megkérdezi, hogy mi történt, mert a panaszos emelt hangon azt válaszolja, hogy „hát nekem engedte a kutyát”. A rendőr elmondja, hogy szólt a panaszosnak az előbb is, hogy maradjon távolabb, ne jöjjön olyan közel. A panaszos visszakérdez, hogy „És mentem valahová?”. A rendőr mintha azt válaszolná, hogy „elém lépett”, de a háttérzaj miatt nem teljesen kivehető, hogy mit mond. A panaszos társa nyugtatgatja a panaszost, egy-két mondat ismét elhangzik, de a kutya ugatásától és a forgalom zajától nem érthető, hogy pontosan mit mondanak, annyi vehető ki, hogy „fel lesz jelentve”. A panaszos ezután a társaihoz fordul, felemelve a hangját, hogy „Láttátok, ahogy nekem engedte a kutyáját a rohadék szemét”. Ekkor odalép a panaszoshoz egyik másik társa és halkán suttognak valamiről. Majd a panaszos idővel rákiabál a kutyára, hogy „fogd be te rohadt véreb”. A panaszos ekkor odalépne a videofelvételt készítő rendőrhöz, hogy lefotózza őt is, azonban a szolgálati kutyát tartó r. főtörzsőrmester hangosan felszólítja, hogy ne lépjen közelebb, és a panaszos ugyan összerezzzen a kutya közeli ugatásától, azonban nem áll hátrébb és közli, hogy „szarok én magára, kicsoda maga?”. A r. törzsőrmester felszólítja, hogy menjen vissza, de a panaszos ennek nem tesz eleget, ezért a rendőr kéri a társait, hogy „vigyétek már vissza”. Ekkor panaszos önként hátrébb lép, majd a következőket mondja „Zsidóbérenc!”. Ezután odalép a r. hadnagy, hogy az esettel kapcsolatban szót értsen a panaszossal, aki elmondja, hogy feljelenti a rendőrt, amiért az ráengedte a kutyáját, mikor ő felemelte a telefonját. „Van tanú rá és fel lesz jelentve.” Nem érteni, hogy a r. hadnagy mit mond, de a panaszos helyeslésből arra lehet következtetni, hogy r. hadnagy elmondja, hogy majd megnézik a most készült videofelvételt. A panaszos elmondja, hogy őt (a r. hadnagyot) is lefotózza, mivel „készítem a saját arcfelismerő rendszerünk az összes ellenségükről, mi is listázunk, ne aggódjon.” Elismétli, hogy „a rendőrök fel lesznek jelentve”. A r. főtörzsőrmester közbevág, hogy ő felszólította panaszost, hogy ne jöjjön közelebb. A panaszos erre ingerületlenül a következőket mondja: „Szarok én rá, mentem én magához közel?! Hülye buzi!” A r. főtörzsőrmester elmondja, hogy igen, azért ment a panaszosnak a kutya. Ezek után a r. hadnagy megkérdezi a panaszos nevét, aki elmondja, hogy a neve az részletkérdés, mivel megtanulta már és átélte, hogy a magyar rendőr nem a magyar embert védi. A felvétel itt véget ér.

c) A harmadik felvétel a panasz szempontjából értékelhetetlen, mert más szögből készült, így a csoport tagjai alig kivehetőek, hang nincs a felvételen, illetve az ott járó buszok és trolik rendszeresen kitakarják az intézkedés alá vont csoportot.

7) A BRFK Központi Ügyeleti Főosztálya rendelkezésre bocsátotta a panaszos által telefonon tett bejelentés hanganyagát, illetve annak lejegyzett változatát, valamint az I. Ügyeleti Osztály vezetőjének esettel kapcsolatos jelentését.

A jelentés az alábbiakról számol be.

A panaszos 17 óra 11 perckor telefonált, hívását egy r. őrnagynő fogadta. A panaszos elmondta, hogy a T. krt. és K. utca sarkán a számú rendőr ellen panasszal él, mert az neki uszította a kutyáját, pedig ő semmit nem csinált. Több száz tanúja van rá, hogy így történt. A panaszos elmondja, hogy most csak bejelenti a panaszát, amit majd későbbiekben, feljelentés formájában írásban is megerősít. A r. őrnagynő arra vonatkozó kérdésére, hogy valami rendezvény helyszínén tartózkodnak-e, a panaszos nemmel felelt, elmondta, hogy „nem, nem, nincsen itt rendezvény, csak mentek páran a járdán, mire másodszor is igazoltatták, körbeállták őket a rendőrök ésszámú rendőr neki engedte a kutyáját”. Az ügyeletes azon kérdésre, hogy azon a telefonszámon, amiről a hívást kezdeményezte, elérhető-e, a panaszos úgy válaszolt, hogy elérhető, de felesleges őt innentől keresni, mert megteszi a feljelentését, onnantól megy az ügy tovább, csak bejelenti a történetet, hogy az ügyelet is tudjon róla.

A r. őrnagynő tekintettel arra, hogy az érintett egység központi irányítás alatt tevékenykedett a fővárosban zajló demonstrációk miatt, értesítette az ideiglenesen működő csapatszolgálati törzset, ahol a bejelentést tudomásul vették.

Az I. Ügyeleti Osztály vezetője a jelentés végén kitér arra, hogy a BRFK Hivatal átirata alapján megvizsgálta a Központi Ügyelet által tett intézkedéseket, és a felvételek meghallgatása után az eset értékelése során megállapításra került, hogy a r. őrnagynőt fegyelmi felelősség nem terheli.

III.

A panaszos sérelmezte a vele szemben 2012. február 1-jén foganatosított rendőri intézkedéseket: ennek során első igazoltatásával kapcsolatban kifogásolta az intézkedés kezdeményezésének jogszerűségét, a rendőri intézkedés alaki kelléket, valamint az első igazoltatással kapcsolatban azt, hogy a rendőrök úgy adták vissza az igazolványokat, hogy az azon szereplő neveket hangosan felolvasták. Emellett sérelmezte a panaszos, hogy vele szemben kényszerítő eszközként egy másik helyszínen – a csoport tagjainak második alkalommal történő igazoltatása során – mindenféle figyelmeztetés nélkül szolgálati kutyát alkalmaztak anélkül, hogy annak feltételei fennálltak volna.

A fentiek alapján a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, illetve az abból levezethető testi épséghez, a VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jogát az alábbiak szerint.

A)

1) A Testület először a panaszos első igazoltatásának jogszerűségét vizsgálta.

a) A panaszos elmondása szerint Budapestre, az Ötvenhatosok terére megérkezve a rendőrök már igazoltatták az oda megérkezőket.

A rendőrségi iratok arról számolnak be, hogy az aznap a fővárosban tartott demonstráció miatt – különböző internetes felhívások alapján – reális esély volt a szélsőjobboldali szervezetek megjelenésére, esetlegesen a rendezvények megzavarására irányuló magatartására. A Felvonulási téren gyülekező kb. 50-60 ember a gárdisták ruházatára emlékeztető, fekete egyforma egyenruhát viselt, és a rendelkezésre álló információk alapján a „Rendező” az igazoltatásukra adott utasítást.

Az intézkedéskor hatályos Rtv. 1. § (2) bekezdés 5. pontja szerint „A rendőrség az Alaptörvényben, az e törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: 5. ellátja a közterület rendjének fenntartásával kapcsolatos feladatokat.”

Az Rtv. 11. § (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak - az e törvényben foglaltak figyelembevételével - engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. A hivatkozott rendelkezések egyértelműen rögzítik, hogy a rendőr köteles intézkedést kezdeményezni, ha jogellenes cselekményt, így például bűncselekményt megvalósító magatartást észlel, vagy ilyenről tájékoztatják.

Mivel aznapra a MEASZ jelentett be rendezvényt, – az Új Színház új, szélsőjobboldali vezetőjének kinevezése ellen – amely rendezvényhez több baloldali szervezet is párt is csatlakozni kívánt, a demonstráción ellentétes érzelmű, szélsőjobboldali szervezetek megjelenésére is számítani lehetett.

A panaszos is úgy fogalmazott beadványában, hogy az Új Színház előtti demonstráción kívántak részt venni, „kiállva a korrekt és nemzeti színjátszás értékei mellett” [Többek között a Harcunk.com oldalon meghirdetésre került az „El a toleráns kezekkel az Új színháztól!” c. felhívás, amely eseménynek külön Facebook oldala is volt. Az előzetes előrejelzés szerint a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom, az Új Magyar Gárda, Somló Védpajzs Szövetség, a Magyar Nemzeti Front és a Betyársereg részvételére számítottak a szervezők. A NFP „Tiltakozunk a cionista kulturális terror ellen!” felkiáltással, Kultur-kampf címmel hívta fel követőinek figyelmét a baloldali szervezetek által meghirdetett rendezvényre.]

Az Ötvenhatosok terén gyülekező, 50-60 fős csoport tagjai a gárdisták ruházatára emlékeztető, fekete, egyforma egyenruhát viseltek, és az internetes felhívások alapján számítani lehetett arra, hogy céljuk a bejelentett MEASZ rendezvény megzavarása.

Az ügyel kapcsolatban fontos utalni a Testület töretlen gyakorlatára, miszerint a szabálysértési vagy bűncselekményi tényállásszerűséget eljárásában kizárólag a rendőri intézkedés jogszerűsége szempontjából vizsgálja. Anélkül, hogy a Testület megállapítaná, hogy a szóban forgó cselekmény megvalósította-e az intézkedéskor hatályos, szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (továbbiakban: szabálysértési törvény) 152/B. §-ba ütköző, tiltott társadalmi egyesületben történő részvétel, vagy a 142/A §-ába ütköző garázdaság szabálysértését, azt vizsgálta, hogy az adott intézkedéshez szükséges gyanú ok fennállt-e.

A Testület úgy ítélte meg, hogy a bejelentett rendezvény rendjének biztosítása érdekében, az internetes felhívásokból a rendőrség tudomására jutott közrendet, közbiztonságot veszélyeztető körülmények és tények miatt fennállt az intézkedéshez szükséges gyanú, ezért **a rendőröknek a vizsgált esetben intézkedési kötelezettsége keletkezett.**

b) A Testületnek ezt követően azt kellett megvizsgálnia, hogy a rendőrök az intézkedési kötelezettségüket megfelelően teljesítették-e. Az Rtv. 29. §- a az igazoltatásra vonatkozóan a következőket tartalmazza.

„A rendőr a feladata ellátása során

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani, valamint

b) az igazoltatott személyt – annak választása szerint – lakcímének, tartózkodási helyének a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal vagy más alkalmas dokumentummal történő igazolására, vagy a lakcímré, tartózkodási helyre vonatkozó nyilatkozattételre kérheti fel.”

Az összefoglaló jelentés, valamint az igazoltatást levezénylő r. főhadnagy jelentései alapján a panaszost és társait az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján igazoltatták, Budapest közbiztonságának védelme érdekében, valamint bűnmegelőzési célból. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság, védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból kell megállapítani.

Fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a **közrend, közbiztonság védelme érdekében a panaszos igazoltatásához kellő jogalapot biztosított az Rtv. 29. § (1) bekezdés első fordulata, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyes adatok védelméhez való joga.**

2) A panaszos előadása szerint az eljáró rendőrök a vele szemben foganatosított intézkedés során nem tettek megfelelően eleget azon kötelezettségeiknek, amelyek az Rtv. 20. §-ából fakadnak: a panaszos sérelmezte, hogy a rendőr nem köszönt, nem alkalmazott megfelelő megszólítást, nem tisztelgett, nem közölte sem a nevét, sem az azonosítószámát, illetve nem jelölte meg az intézkedés célját sem.

A panaszos állításaival ellentétben az összefoglaló jelentés azt rögzíti, hogy az intézkedés megkezdése előtt az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint, a Szolgálati Szabályzat 5. § (1)

bekezdésének betartásával a r. főhadnagy jól hallhatóan bemutatkozott a csoportnak és tájékoztatta a jelenlévőket a rendőri intézkedés tényéről, céljáról. A kb. 50-60 fő igazoltatását 3 csoport végezte, míg a 4. csoport az intézkedés biztosítását hajtotta végre. Az egyes csoportok vezetői az általuk intézkedés alá vont személyek részére ismételtelen eleget tettek az azonosítási kötelezettségeiknek.

Az igazoltatások lebonyolításával megbízott r. főhadnagy jelentése arról számol be, hogy az intézkedés kezdetén azonosította magát: az 50-60 fős csoport felé jól hallhatóan napszaknak megfelelő köszönt, a csoport összetételének megfelelő megszólítást követően tisztelgett, majd közölte nevét, rendfokozatát, azonosító számát, szolgálati helyét, valamint az intézkedés tényét és célját, továbbá a r. főhadnagy tájékoztatta az intézkedés alá vont személyeket arról, hogy az intézkedésről kép- és hangfelvétel készül. Az intézkedés végén egyesével adták vissza az okmányokat az érintetteknek. Végezetül az intézkedés végét is közölte a r. főhadnagy a csoport tagjaival, amely közlés során tájékoztatta őket az intézkedéssel szembeni panasz lehetőségéről és az előterjesztésre nyitva álló határidőről.

Az Rtv. 20. § (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat 5. §-a tovább részletezi.

„5. § (1) Az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja.

(2) A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel az (1) bekezdésben meghatározottak intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.”

A felek előadásai – ahogy az fent olvasható – ellentmondást tartalmaznak. (Megjegyzendő, hogy a panaszos saját előadása szerint sem volt jelen a csoport akkor jelenlévő tagjaival szemben foganatosított igazoltatások megkezdésekor.) Kijelenthető továbbá, hogy a hatályos rendelkezések alapján a rendőr nem volt köteles felmutatni az intézkedés kezdetekor igazolványát vagy azonosító jelvényét, mert társával együtt egyenruhában látott el szolgálatot, amelyen elhelyezték a jelvényt.

A Testület gyakorlata alapján leszögezhető, hogy az intézkedés formai kellei közül csak azoknak az elmaradása tekinthető alapjogi sérelem okozására alkalmasnak, amelyek az

érintett számára a későbbi jogérvényesítéshez esetlegesen szükséges információt hordoznak (pl. az intézkedő rendőr kilétére, az intézkedés céljára vonatkozó közlés), míg azon kellékek (tisztelgés, köszönés, stb.) elmaradását, amelyek ilyen információt nem tartalmaznak, nem tekinti a Testület alapjogi sérelmet okozó mulasztásnak.

A panaszosi és a rendőri állítások között a szolgálati fellépés módjára vonatkozóan olyan fokú ellentmondás mutatkozott, amelyet a Testület a rendelkezésre álló szűkös bizonyítékokkal nem tudott feloldani. **A Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőr betartotta-e az Rtv. 20. § (2) bekezdésében foglaltakat, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.**

3) A panaszos első beadványában kifogásolta, hogy „volt olyan, hogy 50-60 embertől elvették a személyazonosító okmányait, a későbbiekben hozták vissza, és a neveket szólítva kiosztották az igazolványokat”.

Az összefoglaló jelentést készítő osztályvezető tájékoztatása alapján tudható, hogy az adminisztratív feladatokat végrehajtó rendőrök az intézkedés helyszínétől távolabb, szolgálati gépjárműben, vagy hallótávolságon kívül hajtották végre a lekérdezéseket. Tekintettel arra, hogy az intézkedő csoportok 15-25 fővel szemben kezdték meg az igazoltatást, az okmányok visszaszolgáltatását tekintve azt a jól bevált, legrövidebb időt igénylő megoldást választották, mely szerint az okmány tulajdonosának csak és kizárólag a nevét olvasták fel, olyan hangerővel, amely kizárólag a közelben lévők számára volt érthető és hallható.

A rendőrségi iratként csatolt, igazoltatásról készült videofelvétel megtekintése során a Testület előtt egyértelművé vált, hogy az intézkedő rendőrök az intézkedés alá vont személyek személyes adatainak védelme érdekében fel is szólították a panaszost, hogy álljon hátrébb a lekérdezéseket végző kolléganőtől, amely kéréssel kapcsolatban a panaszos külön kiemelte, hogy nekik nincsenek egymás előtt titkaik, mivel ismerik egymást, „testvérek”, ezért egymás adatait megismerhetik. Erről társait is nyilatkoztatta, azaz láthatóan nem voltak sem saját, sem mások személyes adatainak védelmével kapcsolatban aggályai.

A Testület megjegyzi, hogy a rendőri intézkedések jelentős részét végzik az eljáró rendőrök közterületen vagy közterület közvetlen közelében, így szinte lehetetlen annak elkerülése, hogy az egyes intézkedéseknek szemtanúi legyenek. A Testület azt sem vonja kétségbe, hogy a közterületen foganatosított rendőri intézkedés az intézkedés alá vont számára kellemetlen lehet. Ugyanakkor jelen esetben sem a panaszból, sem a rendőri jelentésekből vagy videóból nem derül ki az, hogy a panaszos jelezte volna az eljáró rendőröknek, hogy a helyzet számára kellemetlen és személyes adatainak illetéktelen személyek általi megismerésétől tart, sőt kifejezetten a rendőrök értésére adta, hogy ismerik egymást és nincsenek egymás előtt titkolnivalójuk.

A Testület a panaszos azon egyértelmű állítása hiányában – miszerint személy szerint a saját igazolványát szolgáltatott vissza oly módon, hogy hangosan felolvasták a nevét – is meggyőződött arról, különösen a megtekintett videó alapján, hogy a rendőrség megfelelő körültekintéssel járt el a konkrét esetben. A Testület megállapította továbbá, hogy a rendőri intézkedés idejének aránytalan és drasztikus meghosszabbodásának elkerülése miatt, az Rtv. 15. §-ban foglalt arányosság követelményének érdekében a konkrét esetben elfogadható volt az a közigazgatásban is alkalmazott, ügyfelek által elfogadott gyakorlat, hogy név szerint

szólították az okmányok tulajdonosait. **Fentiek okán a Testület megállapította, hogy okmányai visszaadásakor nevének felolvasásával nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez való joga.**

B)

1) A Testület ezután a panaszos második alkalommal történő igazoltatásának jogszerűségét vizsgálta.

Kiemelendő, hogy panaszos első beadványában nem fogalmazott egyértelműen a második igazoltatásával kapcsolatban: azt említi, hogy igazoltatásukat megkezdték, de ők a parancsnoknak elmondták, hogy őket a korábbiakban – a panasz szerint pár perccel azelőtt – igazoltatták. A panaszos ezt követően részletezi a szolgálati kutyával történt esetet, melynek végén a következőket írja: „engem akkor nem is igazoltattak, hanem körbevettek”.

A Testület a panaszoshoz intézett levélben az alábbi kérdést tette fel: „Sor került-e tényleges igazoltatására ezen a helyszínen? Amennyiben igen, mit közöltek a második igazoltatás okaként? Elhangzott-e azzal összefüggésben jogszabályi hivatkozás, amennyiben igen, mi volt az?”

A panaszos levelében a következő szó szerinti –feltehetően elírásból eredő, hiányos– választ adta: „(Megjegyzem, hogy itt is körbezártak vagy 30főt, és itt már kutyával is voltak.) *Igazoltatásra nem került, semmiféle jogszabályi hivatkozás nem hangzott el. Természetesen sérelmezem ezen intézkedést is.*”

Fenti ellentmondás ellenére a Testület az utolsó mondatra való tekintettel vizsgálta a panaszos második igazoltatásának jogszerűségét.

Az összefoglaló jelentés szerint a K. utca – T. körút kereszteződésbe a „Rendező” utasítására 2 mobilcsoport került kiküldésre r. hadnagy vezetésével, mivel a rendezvény helyszíne felé, a K. utcán közlekedő csoport tagjaihoz csatlakozó, botokkal felszerelt személyekről érkezett jelzés, amely alapján a rendőröknek intézkedési kötelezettsége keletkezett. A helyszínre érkező egység parancsnoka – a korábbiakban is említett r. hadnagy – arról tett jelentést, hogy a megjelölt címen egy kb. 30 főből álló csoportot találtak, amelynek igazoltatását az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján megkezdték és szintén kép- és hangfelvétel készült róla.

A rendőri jelentésekből is kiderül, hogy az intézkedés oka az volt, hogy a csoporthoz egy másik társaság is csatlakozott, akik botokat tartottak maguknál, ezért az intézkedés alá vont személyek – így a panaszos– helyszínen elhangzott állítása, hogy őt már igazoltatták korábban, a rendőri intézkedés indokoltságát és jogszerűségét nem befolyásolta. Ezt a tényt támasztja alá az is, hogy az intézkedés kezdetekor több személy ki akarta vonni magát az intézkedés alól.

A Testület úgy ítélte meg, hogy az újabb, felfegyverkezett csapat csatlakozása felvetette annak a gyanúját, hogy a csoport garázda jellegű – korábbiakban hivatkozott, szabálysértési törvény 142/A.§-ába ütköző – cselekmények elkövetésére készül, ezért **megállapította, hogy a közrend, közbiztonság védelme érdekében a panaszos igazoltatásához kellő jogalapot**

biztosított az Rtv. 29. § (1) bekezdés első fordulata, így nem sérült a tisztességes eljáráshoz és személyes adatok védelméhez való joga.

2) Végezetül a Testület a szolgálati kutya kényszerítő eszközként történő alkalmazását vizsgálta.

A panaszos beadványában kifogásolja, hogy a második igazoltatása során a zsebében található telefonja után nyúlt, amikor „az egyik kutyás járőr a szájkosarat viselő kutyájának támadásra adott jelt”. A kutya ráugrott és eltalálta a panaszos kezét és kiverte abból a panaszos mobiltelefonját.

A r. hadnagy az eset kivizsgálást végző parancsnoki kivizsgálásban leírja, hogy a (panaszos szempontjából második) igazoltatás során a csoportból 5-8 fő az O. tér irányába haladva megpróbálta magát kivonni az intézkedés alól, ezért a r. hadnagy utasította a távozni szándékozókat, hogy fájradjanak vissza a csoportba és vessék alá magukat a jogszerű intézkedésnek. A r. hadnagy egyidejűleg utasította a jelenlévő r. főtörzsőrmestert és r. őrmesternőt, hogy szolgálati kutyáikkal biztosítsák és zárják el az adott járda szakaszt. A r. főtörzsőrmester és r. őrmesternő –az eligazításon elhangzottaknak megfelelően– többször is közölték az ott tartózkodókkal, hogy a szolgálati kutyáktól a megfelelő távolságot tartsák meg. Az igazoltatás során a r. főtörzsőrmester jelentette a r. hadnagynak, hogy az egyik személy – a panaszos– mobiltelefonjával elkezdte fényképezni őket. A fényképezés során a korábbi figyelmeztetés ellenére hirtelen a szolgálati kutya elé lépett derékmagasságban előretartott kézzel, feltehetőleg azzal a szándékkal, hogy minél közelebbi képet készítsen a szolgálati kutyáról. A panaszos – akinek keze a r. főtörzsőrmester irányába nyújtva volt – a csoportból történt hirtelen kiválását és a r. főtörzsőrmester elé lépését a szolgálati kutya támadásnak vélte, a „szolgálati hord” módban tartott pórázttal azonnal megfeszítette, s a nyakörvvel és szájkosárral felszerelt szolgálati kutya a panaszosnak támadt. Az incidens után a r. hadnagy szóban meghallgatta a panaszost, aki közölte, hogy mivel a r. hadnagy az egység vezetője, ezért neki nem árulja el a nevét, az majd kiderül a feljelentéséből. Az arra vonatkozó kérdésre, hogy a kutya ütésétől szenvedett-e sérülést, határozott nemmel válaszolt. További kérdésre válaszolva a panaszos közölte, hogy anyagi kára sem keletkezett. Ezt követően a r. hadnagy jogi felvilágosításban részesítette a panasz megtételével kapcsolatban.

A r. főtörzsőrmester esettel kapcsolatos – fentiekkel megegyező tartalmú– jelentését azzal zárta le, hogy ő nem engedte a panaszosnak a kutyáját, sőt, azt visszafogta, amit az is bizonyít, hogy ha nem így tett volna, akkor a kutya a mellkasán, a test felső részén üti meg a panaszost, amelyből sérülés is keletkezett volna.

A másik szolgálati kutyával jelen lévő r. törzsőrmesternő elmondta, hogy szemtanúja volt az esetnek, látta, ahogy a r. főtörzsőrmester kutyája kitámad és azt is, hogy r. főtörzsőrmester visszafogta a kutyát; a kutya alig érte el az ismeretlen személy kezét.

A panaszolt intézkedés kapcsán az összefoglaló jelentés kifejti, hogy az adott intézkedés során a szolgálati kutyák igénybe vételére a Rendőrség Kutyás és Lovas Szolgálati Szabályzatának 89. pontjának b) és c) alpontja alapján került sor, illetőleg az összefoglaló jelentés azt a megállapítást teszi – a parancsnoki kivizsgálásban foglaltakat alapul véve –, hogy tekintettel arra, hogy a szolgálati kutya kényszerítő eszközként történő alkalmazására nem került sor, így nyilvánvalóan előzetes figyelmeztetés sem történhetett.

Az Rtv. 50. § (1) bekezdése szerint rendőr szájkosárral ellátott szolgálati kutyát – pórázon vagy anélkül – kényszerítő eszközként akkor alkalmazhat, ha a testi kényszer alkalmazásának feltételei fennállnak. A testi kényszer alkalmazásának szabályait az Rtv. 47. §- tartalmazza, mely szerint: „a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.”.

A Rendőrség Kutyás és Lovas Szolgálati Szabályzatának 89. pontja szerint a járőrkutya igénybe vehető:

- „a) veszélyeztetett területek ellenőrzésére;
- b) rendezvények, demonstrációk biztosítására, a speciális felkészítést követően tömegkezelési feladatok ellátására;
- c) a rendőri intézkedés biztosítására;
- d) a bűncselekményt elkövető személy felkutatására, elfogására, előállításának biztosítására;
- e) a rendőr és más személy életének, testi épségének biztosítására;
- f) a közrendre és a közbiztonságra veszélyt jelentő csoport szétosztatására;
- g) járőr, járőrpár vagy járőr csoport megerősítésére;
- h) külterületek éjszakai ellenőrzésére, erdős, bokros, hegyes területek átkutatására, ellenőrzésére, valamint a zöldhatár és egyéb határterületek ellenőrzésére”.

A Rendőrség Kutyás és Lovas Szolgálati Szabályzatának 100. pontja akként rendelkezik, hogy a járőrkutyaival megerősített járőr az intézkedés megkezdése előtt köteles felhívni az intézkedés alá vont személy figyelmét a járőrkutya esetleges váratlan reakcióira.

Fentiek alapján az esetre nézve a Testület megállapította, hogy **a rendőrség jogszerűen vette igénybe a rendezvény, illetve a rendőri intézkedés biztosítására a szolgálati kutyákat.** A rendőrség által rendelkezésre bocsátott videofelvétel nem ad teljes rálátást az esetre, de az már egyértelműen látszik, hogy a panaszos a hátraugrása végén maga ejti ki a telefonját a kezéből, nem a kutya üti ki azt belőle. A videofelvételen az is látszik, hogy a kutya támadásának lendületét valóban megtörte a r. főtörzsőrmester, mert a kutya nem érte el a panaszos felsőtestét, csupán a telefont tartó, közelebbi kezét, amellyel feltehetőleg fényképeket készített, éppen a szolgálati kutyáról. A panaszolt esetben a kutya vezetőjének köszönhetően a kutya előre történő mozgása a nyugalmi helyzetben lévő kar felemelkedéséből adódó távolságra korlátozódott, amit a Testület álláspontja szerint azt is bizonyítja, hogy a panaszos a korábbi felszólítás ellenére túl közel ment a szolgálati kutyához.

A Testület megállapítása szerint a videón tapasztalható, panaszos társai által tanúsított nyugodt viselkedés sem azt támasztja alá, hogy a r. főtörzsőrmester panaszosnak ugrasztotta volna a kutyáját. A panaszos mellett álló személy az incidens után feltételezhetően meg is kérdezi (a panaszos által adott válaszból lehet következtetni a kérdésre) a panaszostól, hogy mi történt, amire a panaszos azt az ingerült választ adja, hogy ”Hát nekem ugrasztotta a kutyát!”.

A videofelvétel megtekintése alapján megállapította továbbá a Testület, hogy a rendőrség – az eligazításon elhangzottaknak megfelelően – helyszínen valóban több alkalommal is felhívta az ott tartózkodók figyelmét a szolgálati kutyától való biztonságos távolság betartására. Erre utal a panaszos azon reakciója is, hogy a r. hadnaggyal folytatott egyeztetéskor az r. főtörzsőrmester közbevetésére – mely szerint ő felszólította, hogy ne jöjjön olyan közel –

nem cáfolja a figyelmeztetés megtörténtét, csupán annyit mond, hogy „és mentem én valahova?”, illetve a későbbiekben kérdően annyit mond, hogy „mentem én közel?” .

A videofelvételből az is kiderül, hogy a panaszos még az általa kifogásolt eset után sem vesz tudomást a figyelmeztetésről, (mikor a biztonságos távolságot átlépve fényképezni kezdi a videokamerát tartó rendőrt) hanem trágár módon reagál arra, és akkor lép csak hátrébb (önként), mikor r. főtörzsőrmester a kollégai segítségét kéri.

Fentiek alapján a Testület elfogadta a rendőrségi iratokban szereplő megállapítást, hogy a szolgálati kutya kényszerítő eszközként történő alkalmazására nem került sor és megállapította, hogy a panaszos emberi méltóságához, illetve az abból levezethető testi épséghez való alapvető joga nem sérült.

IV.

A Testület megállapította, hogy jogszerűen került sor a panaszos mindkét igazoltatására, ezért nem sérült a tisztességes eljáráshoz való és személyes adatok védelméhez való joga, illetve az első igazoltatásával kapcsolatban a Testület azt is megállapította, hogy okmányai visszaadásakor nevének felolvasásával nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez való joga.

Az intézkedő rendőrök szolgálati fellépésével kapcsolatban a Testület megállapította, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható. Megállapította továbbá a Testület, hogy a szolgálati kutya kényszerítő eszközként történő alkalmazására nem került sor, ezért a panaszos emberi méltóságához, illetve az abból levezethető testi épséghez való alapvető joga nem sérült.

Budapest, 2013. február 27.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag